

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»

(назва факультету)

Кафедра живопису

(повна назва кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до дипломної роботи
на здобуття ступеня бакалавра
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему:
сюжетно–тематична композиція «Вечеря»

Виконав: студент 4 курсу
Лань Цзіюань
освітньо–професійної
програми **«Станковий живопис»**
Керівник: доц. Ковальова М.М.
(прізвище та ініціали)

Харків – 2024

Харківська державна академія дизайну і мистецтв
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»
Кафедра живопису / денна форма навчання

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітньо-професійна програма «Станковий живопис»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри живопису

Ковальова М.М.

«04» травня 2024 року

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

Чень Кайянь

(прізвище, ім'я, по батькові)

1.Тема проекту (роботи) «Тибетські жінки»

Керівник проекту (роботи) Ковальова Марія Миколаївна, доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «8» травня 2023 року
№ 117–ОС. Строк подання студентом проекту (роботи) 13 червня 2024
року _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи): Зібраний підготовчий матеріал під час переддипломної практики

4. Зміст розрахунково–пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

- *Обґрунтування актуальності теми;*
- *Збір інформації та систематизація підготовчих матеріалів;*
- *Аналіз аналогів;*
- *Розробка авторської концепції рішення теми;*
- *Композиційний пошук образотворчих засобів втілення творчого задуму;*
- *Технологічні та графічні засоби виконання оригіналів;*
- *Висновки;*
- *Список літератури;*

- Ілюстративні матеріали.

5. Перелік ілюстрованих матеріалів

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання __17 квітня 2024__

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Затвердження теми дипломної роботи	Травень	
2	Аналіз аналогів	Квітень Травень	
3	Розробка авторської концепції рішення теми	Квітень Травень	
4	Композиційний пошук образотворчих засобів втілення творчого задуму;	Квітень Травень	
5	Затвердження ескізів рішення теми	Травень	
6	Систематизація інформації до пояснювальної записки	Травень	
7	Виконання дипломної роботи	Травень Червень	
8	Оформлення пояснювальної записки та дипломної роботи	Червень	
9	Захист дипломної роботи	Червень	

Студент
(підпис)

Лань Цзіюань
(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

ініціали)

(підпис)

Ковальова М.М.
(прізвище та

ЗМІСТ

1. ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ТЕМИ.....	5
2. ЗБІР ІНФОРМАЦІЇ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПІДГОТОВЧИХ МАТЕРІАЛІВ.....	6
3. АНАЛІЗ АНАЛОГІВ.....	6
4. РОЗРОБКА АВТОРСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЇ РІШЕННЯ ТЕМИ.....	8
5. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ТА КОЛОРИСТИЧНИЙ ПОШУК ОБРАЗОТВОРЧИХ ЗАСОБІВ ВТІЛЕННЯ ТВОРЧОГО ЗАДУМУ.....	10
6. ВИСНОВКИ.....	14
7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	15
8. ІЛЮСТРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ.....	16

1. Обґрунтування актуальності теми

«Вечеря» – це єдине місце, де люди можуть відпочити від стресів та ділитися своїми емоціями. В даний час, коли світ переживає багато змін та криз, мистецтво стає ще більш важливим для людства. Твори мистецтва можуть надихати на нові звершення та пробуджувати в чужих серцях нові почуття. Вони можуть бути рушійною силою в соціумі, використовуючи для цього різні техніки та прийоми, освітлюючи на полотні свої хвилювання, емоції.

Мистецтво допомагає людині усвідомлювати та перетворювати дійсність, представляючи її в образах та тим самим пов'язуючи її в єдине ціле. При цьому в людини розвивалося абстрактне та образне мислення, тобто фантазія. Живопис – це один з найяскравіших способів відображення душі автора. В своїй роботі, я звернулася саме до жанру психологічного портрету, адже, на мою думку, саме це зможе якомога краще передати вкладений посил та емоції, що надихнули мене на її створення та відображення найбільш важливих для мене ідей.

«Вечеря» – це не тільки зображення сімейного зібрання, а й символ возз'єднання та спільного відпочинку. Це єдине місце, де люди можуть відпочити від стресів та ділитися своїми емоціями. В даний час, коли світ переживає багато змін та криз, мистецтво стає ще більш важливим для людства. Твори мистецтва можуть надихати на нові звершення та пробуджувати в чужих серцях нові почуття. Вони можуть бути рушійною силою в соціумі, використовуючи для цього різні техніки та прийоми, освітлюючи на полотні свої хвилювання, емоції.

2. Збір інформації та систематизація підготовчих матеріалів

Сюжетно—тематична композиція «Вечеря» вимагає збору та систематизації великої кількості інформації, щоб створити повну та яскраву картину сімейного життя. Для цього потрібно зібрати матеріали, які відображають різні аспекти сімейного життя, таких як сімейні звичаї, традиції, свята, фестивалі та інші соціальні та культурні аспекти. Починаючи з збору інформації про сімейні звичаї та традиції, були зібрані матеріали про звичайні сімейні заходи, такі як вечеря вдома, які відображають сімейні зв'язки та соціальні звичаї. Це може включати описи різних типів зборів, таких як святкові вечері, сімейні обіди, та інші соціальні заходи, які відображають сімейні зв'язки.

Також важливо зібрати інформацію про різні свята та фестивалі, які відображають культурні та соціальні аспекти сімейного життя. Наприклад, Свято Весни може бути важливим для сім'ї, оскільки воно відображає традиції та звичаї, які передаються з покоління в покоління. Композитор повинен зібрати матеріали про ці свята та фестивалі, щоб включити їх у композицію. Для систематизації зібраних матеріалів використовувалися різні методи, такі як створення категорій, класифікації та індексації. Це допомогло організувати матеріали за темами та підкатегоріями, що уможливить швидке пошуки та використання необхідних матеріалів під час композиції.

3. Розбір аналогів

На картині Luigi Moretti «Вечеря» зображено трьох елегантно вбраних жінок, які сидять за столом, ведуть ввічливу бесіду або, можливо, разом насолоджуються чаєм і солодощами. Тепла палітра зелених, кремових і рожевих кольорів створює приємну, затишну атмосферу. Вільний, виразний пензель художниці передає плавний рух жіночих суконь і передає відчуття вишуканого товариства та неквапливого проведення часу.

На відміну від попередньої картини, Melbourne Havelock Hardwick «Сцена вечері» зображує похмурий інтер'єр скромнішої домашньої обстановки. Літня жінка і маленька дитина сидять за грубим дерев'яним столом, освітленим тьмяним світлом з вікна, і їдять просту їжу. Приглушені кольори та густі, фактурні мазки пензля викликають відчуття скрути та щоденної боротьби робітничого класу. Незважаючи на скромне оточення, у їхній взаємодії відчувається інтимність і ніжність.

Тьмяно освітлений інтер'єр Bernardus Johannes Blommers «Час вечері» відображає інший аспект життя робітничого класу. Три постаті сидять за столом, можливо, граючи в карти або ведучи невимушену бесіду при слабкому світлі вікна. Вільна, жестикуляційна робота пензля та теплі, земляні тони створюють затишну, привабливу атмосферу, незважаючи на скромні обставини. Сцена передає відчуття спільноти та товариськості серед скромних обставин.

На картині Девід Вілке «Вечеря» відображена жвава сцена в таверні, де група чоловіків з різних соціальних класів збирається за столом, п'ють, курять і беруть участь у жвавій дискусії чи веселощах. Використання художником світлотіні, з драматичним освітленням і глибокими тінями, додає композиції відчуття драматизму та енергії. Різноманітні пози та

вирази облич, а також детальна передача костюмів та аксесуарів оживляють сцену, передаючи жваву соціальну атмосферу.

На основі аналізу представлених картин як аналогів для композиції «Вечеря» можна зробити висновки щодо елементів та образів, на які варто звернути увагу.

Освітлення та атмосфера. Картини демонструють різні типи освітлення – від м'якого денного світла через вікна до драматичного штучного чи вогняного. Вдале освітлення здатне створити потрібний настрій – затишний, інтимний чи жвавий. Гра світла та тіней також допоможе акцентувати увагу на ключових фігурах та деталях композиції.

Жести та емоційні вирази. Уважне спостереження за мовою тіла, жестами та виразами облич персонажів допоможе передати різноманітні емоції та взаємодії між ними – від елегантності та стриманості до товариської розкутості чи жвавих суперечок. Ці деталі зроблять сцену більш живою та виразною.

Відтворення інтер'єрів, меблів, посуду, їжі та напоїв на столі створить відчуття реалістичності та допоможе визначити соціальний статус і спосіб життя персонажів. Увага до дрібних деталей зробить картину більш багатогою та цікавою для розгляду. Одяг та аксесуари персонажів можуть розповісти про їхній соціальний стан, професію, характер та епоху. Ретельне відтворення цих елементів забезпечить автентичність та історичну достовірність сцени.

На стилістику дипломного твору також вплинули роботи імпресіоністів (Едгара Дега, Клода Моне, Огюста Ренуара та ін.), які полюбили зображувати багатофігурні сцени на пленери. Цей стиль залишається популярним в станковому живопису Китаю. Світлотні і колористичні ефекти широкого письма дозволяють передати відчуття веселого свята, надає роботі оптимістичного, святкового настрою.

4. Розробка авторської концепції рішення теми

На картині «Вечеря» зображено велику сім'ю, яка зібралася за столом. Вони їдять, розмовляють і просто відпочивають один з одним. Цей сюжет, на перший погляд, здається простим і буденним, але насправді він торкається дуже важливої теми – цінності сім'ї та єднання. В сучасному світі, де люди часто бувають зайняті роботою, навчанням та іншими справами, важливо знаходити час для своїх близьких.

Сім'я – це те місце, де ми можемо отримати підтримку, любов і розуміння. Це те місце, де ми можемо бути собою і не боятися осуду. Зображення сімейної вечері на картині «Вечеря» є нагадуванням про те, як важливо цінувати ці моменти. Це час, коли ми можемо поділитися з близькими своїми думками, почуттями та переживаннями. Це час, коли ми можемо просто побути разом і насолодитися один одним. Картина «Вечеря» також торкається теми єднання. На ній зображено людей різного віку – від дітей до дорослих. Це свідчить про те, що сім'я – це не просто група людей, які живуть під одним дахом. Це єднання людей, які пов'язані між собою любов'ю, кровними узами та спільними цінностями.

5. Композиційний пошук виразних засобів втілення творчого замислу

Композиційний пошук виразних засобів втілення творчого замислу є одним з найголовніших елементів у створенні художнього образу. У картині «Вечеря» композиторський пошук виразних засобів втілення творчого замислу є особливо помітним. На перший погляд, картина «Вечеря» – здається простою і звичайною сценкою з життя великої сім'ї. Але якщо приглянутися до композиції картини, то стає ясно, що художник шукав виразних засобів для передачі свого творчого замислу.

Першим елементом, що привертає увагу, є композиція столу. Сім'я сидить за столом, що є центром картини. Це символізує возз'єднання сім'ї, коли всі збираються разом, щоб розділити радість і печаль. Використовується композиція столу для передачі почуття затишку і тепла, що панує в сім'ї. Другим елементом є використання світла і тіні. Художник використовує світло, щоб виділити центральну фігуру – матір, що сидить за столом. Це символізує її роль у сім'ї, як центру, що об'єднує всіх. Тіні, що падають на стіни, символізують таємниці і секрети, що існують у сім'ї. Третім елементом є використання кольору. В роботі використовуються теплі кольори, щоб передати почуття затишку і радості. Це символізує весну і нове життя, що народжується в сім'ї. Четвертим елементом є використання фону. Художник використовує простий фон, щоб не відволікати увагу від центральної сцени. Це символізує простоту і природність сімейного життя.

У картині «Вечеря» композиторський пошук виразних засобів втілення творчого замислу є особливо помітним. Художник використовує різні елементи, такі як композиція столу, використання світла і тіні, кольору і фону, щоб передати свій творчий задум. Це дозволяє глядачеві глибше зрозуміти сенс картини і відчувати емоції, що передає художник.

В Китаї багато фестивалів, що символізують возз'єднання сім'ї і друзів. Найвідоміший з них – Свято Весни, що символізує нове життя і народження. У картині «Вечеря» художник передає саме це почуття возз'єднання і радості, що панує в сім'ї під час таких фестивалів.

6. Технічні та живописні засоби виконання художнього твору

При створенні художнього твору на тему «Вечеря» можна використати різноманітні технічні та живописні засоби для досягнення бажаного ефекту та передачі задуманого настрою.

Одним з ключових аспектів є вибір техніки живопису. Олійні фарби дозволять створити насичені, глибокі кольори та багатогранні відтінки для зображення інтер'єру, персонажів та елементів натюрморту на столі. Використовуючи різну консистенцію фарб – від густих до більш рідких, можна досягти цікавих фактур та ефектів мазків пензля. Альтернативою може бути акварельний живопис, який дозволить передати повітряну легкість та прозорість атмосфери, створюючи ніжні переходи кольорів.

Композиція картини відіграє важливу роль у фокусуванні уваги глядача. Класичний трикутник або пірамідальна структура можуть бути корисними для концентрації погляду на центральних персонажах чи головних елементах натюрморту. Діагональні лінії та асиметричне розташування фігур додадуть динаміки та напруги сцені. Важливо також продумати плани композиції, розміщуючи об'єкти на передньому, середньому та задньому планах для створення враження глибини.

Колорит картини відіграватиме значну роль у встановленні загальної тональності та настрою сцени. Теплі відтінки вохри, червоного та жовтого можуть надати композиції відчуття затишку та гостинності, в той час як холодні сині та сірі тони принесуть більш стримане або меланхолійне

звучання. Добре продуманий колірний діапазон та гармонійні поєднання відтінків додадуть естетичної привабливості та цілісності твору. Увага до деталей також є важливою для створення переконливої та яскравої сцени. Ретельна робота над зображенням текстур тканин, дерев'яних поверхонь, посуду та їжі на столі додасть реалістичності та матеріальності композиції. Віртуозне відтворення відблисків на металевих чи скляних предметах продемонструє високу майстерність художника та глибину його спостережень.

Спостереження за людськими жестами, позами та виразами облич дозволить наповнити сцену життям, емоціями та невимушеною взаємодією персонажів. Уважне вивчення анатомічних деталей та здатність передавати їх на полотні є запорукою переконливості та душевності зображених постатей. Освітлення та тіні стануть потужними інструментами для надання об'єму, драматизму та емоційного забарвлення сцені. Використання контрастного освітлення в стилі світлотіньового моделювання Рембрандта дозволить виділити ключові фігури або елементи натюрморту, залишаючи інші деталі у напівтіні. М'яке розсіяне світло створить більш спокійну, інтимну атмосферу. Гра світла та тіней також допоможе передати різні текстури та матеріали об'єктів.

7. Висновки

Картина зображує сцену збору великої родини за святковим столом під час традиційного китайського фестивалю Свята весни. Центральною темою твору є ідея єдності та зв'язку поколінь у сім'ї. Попри різний вік та зовнішність, усі зображені люди пов'язані родинними узами, що їх поєднують. Вони поринули у спільну трапезу, насолоджуючись один одним та дорогоцінними моментами радості, які приносить свято.

Картина відображає різноманітність образів та емоцій присутніх: дехто поглинений їжею, інші ведуть жваву бесіду чи спостерігають за дитячими іграми. Ця багатогранність передає живу динаміку сімейного зібрання, коли різні покоління сходяться разом.

Основна ідея це демонстрація важливості збереження традицій та культурної спадщини. Свято весни – це нагода для китайців зміцнити родинні зв'язки, відчувати причетність до своїх коренів та спадщини предків. Картина нагадує про цінність таких звичаїв у мінливому світі. Робота є теплим та життєствердним зображенням сили сімейних уз, продовження традицій та радощів, які приносить єдність родини під час свят. Художник змальовує сцену повну любові, поваги та згуртованості між поколіннями.

8. Список використаних джерел

1. Jenny Aitken. Painting into the Light: How to work atmospheric magic with your oil paints, May 7, 2024. 160 p.
2. Jerry Yarnell, Paint Along with Jerry Yarnell Volume Six – Learning Composition, August 4, 2003. 128 p.
3. Mitchell Albala, Landscape Painting: Essential Concepts and Techniques for Plein Air and Studio Practice, November 17, 2009. 192 p.
4. Mary Whyte, Painting Portraits and Figures in Watercolor, December 6, 2011. 160 p.
5. Virgil Elliott Traditional Oil Painting: Advanced Techniques and Concepts from the Renaissance to the Present, August 7, 2007. 224 p.
6. Claudia Stauble, Julie Kiefer, The Paintings That Revolutionized Art, April 14, 2015, 288
7. DK, The Story of Painting, August 1, 2019. 360 p.
8. Jerry Yarnell. Paint Along with Jerry Yarnell Volume Two – Painting Inspirations, March 1, 2001. 128 p.
9. Електронний ресурс <https://www.mutualart.com/Artwork/Dinner-Scene/415FC69B15B2383E79F68C5AE525A9D3>
10. Електронний ресурс <https://www.mutualart.com/Artwork/Dinner-time/35D9BB7DE99F6A4876506505DD69E73B>
11. Електронний ресурс <https://www.mutualart.com/Artwork/At-Dinner/2F1234D4CEC0939DE89DB73BB37498A3>
12. Електронний ресурс <https://www.mutualart.com/Artwork/Dinner/3C3F421BC0F9ED52B58EB2485A8C7126>

9. Ілюстративні матеріали

Іл. 1. Йоганн Альберт Нойгайз
Час вечері

Іл. 2. Е. Вріман
Сцена за вечерею

Ил. 3. Карел Соучек
Вечеря

Іл. 4. Давид Теньєр–молодший
Свęткова вечєря

Іл. 5. Марсі Олешкевич
В очікуванні вечері

Іл. 6. Томас Роуландсон
Вечеря на полюванні

Іл. 7. Звана вечеря
Йохан Марі Анрі Тен Кейт

Ил. 8. Паоло Веронезе. Бенкет в Кане Галилейской

Ил. 9. Питер Пауль Рубенс. Бенкет Ирода

1640

Іл. 10. Герріт ван Хонтхорст. Блудний син

1623

Іл. 11. Андреа Челесті. Банкет Валтасара

**Іл. 12. Луїджі Моретті
Вечеря**

**Іл. 13. Девід Вілкі
За вечерю**

**Іл. 14. Бернардус Йоганнес Бломмерс
Час вечері**

**Іл. 15. Мельбурн Хейвлок Хардвік
Сцена вечері**

Гл. 16. Лань Цзіюань. Начерк до дипломної картини «Вечеря»

Іл. 17. Лань Цзіюань. Рисунок до дипломної картини «Вечеря»

Іл. 18. Лань Цзіюань. Рисунок до дипломного твору «Вечеря»

Іл. 19. Лань Цзіюань. Етап роботи над дипломною роботою «Вечеря»

Іл. 20. Лань Цзіюань. Дипломна робота «Вечеря»